

POMORSKI MUZEJ – MUSEO DEL MARE

»SERGEJ MAŠERA« PIRAN – PIRANO

**STRATEŠKI NAČRT
ZA OBDOBJE 2015 - 2020**

Datum in kraj: 10.01.2015, Piran

Avtor: Franco Juri

POMORSKI MUZEJ-MUSEO DEL MARE »SERGEJ MAŠERA« PIRAN-PIRANO
STRATEŠKI NAČRT ZA OBDOBJE 2015 – 2020

1. Osebna izkaznica muzeja

Muzej: Pomorski muzej-Museo del mare »Sergej Mašera« Piran-Pirano

Naslov: Cankarjevo nabrežje 3, 6330 Piran

Predstojnik: Franco Juri

Direktorjev mandat se je pričel 3.03.2013 in se bo zaključil 28.02.2018.

Ustanovitelj: Občina Piran

So- financerji : Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za okolje in kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Akt o ustanovitvi muzeja:

Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Pomorski muzej – Museo del mare "Sergej Mašera" Piran – Pirano (Uradne objave PN št. 37/06)

1.1. Pooblastilo za območje in področje:

Muzej utemeljuje svoje poslanstvo in izvajanje javne službe na podlagi zbirk s področij: zgodovine pomorstva, pomorske trgovine, razvoja pristanišč, pomorskega šolstva, zgodovine in razvoja vojaške mornarice, ribištva, solinarstva, tradicionalnega ladjedelstva, razvoja vodnih športov, arheološke, etnološke, kulturne, umetnostno-zgodovinske in tehnične dediščine, nesnovne dediščine in posebnosti življenja ter posebnosti načina življenja in kulture obalnega območja in severnega Jadrana. Muzej predstavlja matično ustanovo za ta področja v Republiki Sloveniji. Z zbirko podvodne arheološke dediščine se vključuje tudi v zbiranje, dokumentiranje in preučevanje kulturne dediščine v slovenskem teritorialnem morju in obalnem pasu. Muzej skrbi tudi za dediščino svetovno znanega piranskega glasbenika Giuseppeja Tartinija.

1.2. Poslanstvo:

Kot edini pomorski muzej v Sloveniji, proučuje in popularizira dediščino, zgodovino in kulturo pomorstva, tako Slovencev iz različnih slovenskih regij, kot tudi drugih narodov v Istri. Muzej prispeva k krepitvi zavesti in identitete Slovenije, kot pomorske države. Specifična lokacija Pomorskega muzeja narekuje posebno skrb tudi za med-kulturne oziroma med-etnične odnose, zlasti za so-vplivanja slovenskega, italijanskega in hrvaškega kulturnega kroga na območju severnega Jadrana. Ob slovenskem pomorstvu

je muzej dolžan negovati in popularizirati tudi dediščino pomorstva avtohtone italijanske narodne skupnosti.

2. Objekti v upravljanju/lastništvu PMSMP in lokacije

Vrsta objekta oz. prostora	Lokacija - naslov	Lastnik objekta	Razmerje
Palača Gabrielli	Cankarjevo nabrežje 3	Občina Piran - Comune di Pirano	U
Tonina Hiša	Sv. Peter 90, Sečovlje	Pomorski muzej- Museo del mare Piran-Pirano	
Muzej solinarstva - hiša 3840 k.o. Sečovlje	Kulturni spomenik državnega pomena - Muzej solinarstva	Ministrstvo za kulturo	U
Muzej solinarstva - hiša 3839 k.o. Sečovlje	Kulturni spomenik državnega pomena - Muzej solinarstva	Ministrstvo za kulturo	U
Muzej solinarstva - skladišče 778 k.o. Sečovlje	Kulturni spomenik državnega pomena - Muzej solinarstva	Ministrstvo za kulturo	U
Muzej solinarstva - hiša 779 k.o. Sečovlje	Kulturni spomenik državnega pomena - Muzej solinarstva	Ministrstvo za kulturo	U
Skladišča soli Monfort Portorož	Obala 8, Portorož	Občina Piran - Comune di Pirano	U
Tartinijeva spominska soba	Kajuhova 12, Piran	Združenje skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini	U
Arheološki depo	Dantejeva 11	Občina Piran	U
Depo	Rozmanova 7, Piran	Občina Piran	U
Zbirka ladijskih modelov	Ulica Alme Vivode, Izola	Občina Izola	U

Sedež muzeja in njegove uprave je v palači Gabrielli v Piranu (Cankarjevo nabrežje, 3). Lastnik stavbe je Občina Piran.

V palači Gabrielli so na ogled naslednje muzejske zbirke:

- arheološka zbirka
- zbirka kulturne zgodovine (pomorska zgodovina, beneško obdobje, ladijski modeli Gabriela Gruberja, ladijske polene, votivne podobe pomorcev, marinistično slikarstvo, kartografija)
- etnološka zbirka tradicionalnega ribištva
- zbirka ladjedelništva
- zbirka Slovenski pomorščaki v avstro-ogrski mornarici
- zbirka Slovenski pomorščaki 1918 – 1945
- začasne razstave

2.1. Dislocirane enote:

- Spominska soba Giuseppeja Tartinija
- Zbirki tradicionalnega ladjedelstva in razvoja vodnih športov v Monfortu.
- Muzej solinarstva (kulturni spomenik državnega pomena), KPSS Sečovlje-Fontanigge;
- Etnološka zbirka Tonina hiša, Sv. Peter
- Zbirka ladijskih modelov v Izoli; Muzej Parenzana. Pomorski muzej je skrbnik le navedene zbirke.
- Jadrnica Galeb - mandrač v Piranu , lastnik: Pomorski muzej

3. Zbiralna politika

Zbiralna politika Pomorskega muzeja mora ustrezati matičnosti tega zavoda, kar narekuje Ustanovitveni akt PMSMP, slovenska zakonodaja in Icom-ov kodeks muzejske etike. Slednji muzeje zavezuje k pridobivanju materialnih dokazov o ljudeh in njihovem okolju ter sprejemanju gradiva v trajno muzejsko hrambo

Pridobivanje predmetov za muzejske vsebine mora potekati redno, tako z odkupi, kot na podlagi donacij, zapuščin, daril, izposoj, itd. V ta namen morajo biti v zavodu vselej na razpolago določena finančna sredstva za takojšnji interventni odkup. Pridobiti je potrebno še dodatne prostore za depoje novo pridobljenih večjih predmetov. Muzej se povezuje z organizacijami aktivnih in upokojenih pomorščakov, pomorskih gospodarstvenikov in šolnikov za zbiralno akcijo fotografij, dokumentov, spominov, osebnih podatkov in osebnih pripovedovanj. Prav tako je smotrno nadaljnje pridobivanje starodobnih plovil, pridobivanje in izdelava ladijskih modelov, pomorskih kart, orožja in drugih predmetov, zanimivih za muzej. Posebna pozornost bo namenjena pridobivanju predmetov iz bivalnega okolja pomorščakov in vseh, ki so bili kakorkoli vezani na morje iz povojnega obdobja in ki so delno že evidentirani. Večje pridobitve bomo izpeljali z rednimi odkupi prek sredstev MK.

Zavedamo se, da mora muzej prilagoditi zbiralno politiko finančnim omejitvam glavnih financerjev, Ministrstva za kulturo in Občine Piran. Ob upoštevanju finančnih okvirov, bo seznam odkupov predmetov sproti usklajen in utemeljen na podlagi strokovnih ocen,

analiz in predlogov kustodiata. Pomemben vir premične kulturne dediščine so in bodo tudi v prihodnosti donacije. V obdobju do leta 2018 V letih 2012 in 2013 je bilo možno odkupiti ali restavrirati predmete tudi v sklopu evropskega čezmejnega projekta Openmuseums.

4. ANALIZA

Obdobje 2007-2014 :

Obdobje pred sedanjim mandatom je zaznamovala uspešna vključitev zavoda v dva evropska projekta; Openmuseums (Program čezmejnega sodelovanja Italija/Slovenija) in Adristorical lands (IPA Jadran), kar je muzeju omogočilo črpanje evropskih sredstev v znesku 750 tisoč in 250 tisoč evrov.

Med uspešnejšimi projekti v prejšnjem mandatu lahko izpostavimo donacijo in prihod podmornice bivše jugoslovanske mornarice iz Črne gore, pridobitev katere je omogočil Pomorski muzej. Zaradi logistično-birokratskih zapletov v občini Piran je podmornica na koncu pristala v Parku vojaške zgodovine v Pivki.

Zelo pomembna je bila pridobitev prostorov v nekdanjih skladiščih soli Monfort v Portorožu, kjer je Pomorski muzej postavil dve novi stalni zbirki; o tradicionalnem ladjedelstvu in razvoju vodnih športov. Obe zbirki si je ogledal tudi predsednik Republike. V teh prostorih so se v letih 2012 in 2013 odvijale tudi pomembne pedagoške delavnice, namenjene otrokom s posebnimi potrebami ali iz socialno šibkejših okolij (v sodelovanju z Mladinskim zdraviliščem i letoviščem Debeli Rtič , Obalnimi galerijami, Župniščem Portorož, Slovensko Karitas in Društvom prijateljev otrok Mavrica).

Pomemben uspeh v prejšnjem mandatu je bila tudi pridobitev državnih sredstev za obnovo četrte solinarske hiše v Muzeju solinarstva v Fontaniggah. Hiša je bila obnovljena leta 2012 in nato namenjena nadgradnji solinarske zbirke ter pedagoškim in kulturnim dejavnostim.

V obdobju 2007-2012 so bili obnovljeni streha in podstrešje v palači Gabrielli ter streha v Tonini hiši.

Delno in začasno je bilo rešeno vprašanje muzejskih depojev, z uporabo prostorov v višjih nadstropjih v stavbi imenovani Epicenter v Rozmanovi ulici v Piranu. Trenutno muzej še razpolaga z navedenimi prostori.

Muzej je v prejšnjem mandatu uspešno krepil mednarodno sodelovanje in nadaljeval svojo prepoznavnost v okviru AMMM (Združenja pomorskih muzejev Mediterana).

Med odmevnejšimi začasnimi razstavami, ki so pritegnile večje število obiskovalcev, v navedenem mandatu, gre izpostaviti : 1. razstavo » Rex – blišč, propad in oživiljen spomin« , ki je gostovala tudi v Marini Izola, 2. razstavo »Med valovi in oblaki : iz spominov

mornariškega častnika, hidroletalca in profesorja Ivana Konteja«, ki je gostovala tudi v Parku vojaške zgodovine v Pivki 3. Odprtje stalnih zbirk tradicionalnega ladjedelstva in razvoja vodnih športov v Monfortu 4. Razstava »Davide Filipas – spomini ladjedelniškega mojstra« 5. Gostovanje razstave o Muzeju solinarstva v Cankarjevem domu v Ljubljani. 6. Gostovanje razstave »Podmorničar« v Celju in Pivki (dvakrat). Poleg navedenih razstav gre izpostavljati tudi sodelovanje muzeja v skupnem evropskem čezmejnem projektu »Terre di mare« z razstavo o podvodni arheologiji, mednarodnim simpozijem v Trstu in izdajo zbornika, gostujoči razstavi Tolminskega muzeja in Pokrajinskega muzeja Celje v Piranu (O Cirilu Kosmaču in fotografu Josipu Pelikanu) ter številne vitrine meseca in druge dogodke.

V letih 2013 in 2014, v času sedanjega mandata, so največ obiskovalcev pritegnile naslednje razstave: 1. Večen Piran – v luči arheoloških najdb 2. Piri Reis – Kartograf Sulejmana veličastnega (turška gostujoča razstava), 3. Marcel Blažina in umetnost ladijskega modelarstva 4. Histria-Austria (razstava fotografij J.Shwartza v Muzeju solinarstva) 5. Cum granum salis- razstava fotografij o solinah Andreja Blatnika v Muzeju solinarstva 6. Poti soli- potujoča razstava o Muzeju solinarstva v Šibeniku in Szombhatelyju 7. Ko spomini oživijo - dejavnost konzervatorsko-restavratorske delavnice Pomorskega muzeja do leta 1991 8. Intarzije (obe razstavi v sodelovanju z društvom Anbot). Odmevne in obiskane so bile tudi prireditve muzeja ob Muzejski poletni noči ter vitrine meseca (predstavitev najstarejša piranske votivna podoba in restavrirane lekarniške omare stare piranske lekarne Lion.)

Obdobje 2007-2012 je zaznamovalo tudi nekaj manj prijetnih dogodkov; na primer ujme in poplave, ki so povzročile škodo v glavnem sedežu muzeja, v času obnove strehe, ter v Muzeju solinarstva.

Zadnji del prejšnjega mandata in tudi obdobje po izteku mandata so zaznamovale tudi težave pri upravljanju in vodenju zavoda zaradi zamud pri imenovanju novega direktorja, revizij in medijsko zelo izpostavljenih preiskovalnih postopkov sproženih zoper prejšnje vodstvo zaradi suma nepravilnosti ter kaznivih dejanj, in tudi zaradi nesoglasij med delom kolektiva in vodstvom. Navedeni zapleti in vpliv gospodarske krize so zlasti v letu 2012 nekoliko vplivali na učinkovitost dela in zagotavljanju lastnih virov. Zaradi nedorečenega stanja, slabe komunikacije v zavodu in nekaterih neustreznih kadrovske rešitev, so bile opazne, ob začetku direktorjevega mandata, tudi zamude pri izvajanju obeh evropskih projektov. Pomanjkljivi so bili zlasti postopki dokumentiranja in poročanja o projektnih dejavnostih, do nekaj zapletov in zamud pa je prišlo tudi pri javnem naročanju. Težave so bile naknadno rešene tudi z nekaterimi kadrovske spremembami, ki so omogočile učinkovitejšo upravljanje projektov. Oba projekta sta bila letos uspešno dokončana z optimalno realizacijo (nad 99%).

Posledice uvodoma navedenih težav so bile opazne tudi pri upadanju števila obiskovalcev muzeja v obdobju 2010-2013. Temu so sicer prispevali tudi nekateri objektivni dejavniki, kot so, na primer gospodarska kriza z zmanjšano kupno močjo ter

izvedba gradbenih del v letih 2012 in 2013, ki so za nekaj mesecev obiskovalcem zaprla vrata glavnega sedeža muzeja v palači Gabrielli. Zaradi gospodarske in finančne krize v državi je opaziti upadanje števila šolskih izletov oziroma skupin, ki so v preteklosti bolj množično obiskovali obalna mesta in tudi muzej.

Od marca do oktobra 2014 sta bili zaprti tudi zbirki v Monfortu zaradi obnove strehe in ponovne postavitve in dopolnitve zbirk ter prilagajanja prostora začasnim razstavam.

Po zaključenih gradbenih delih in obnovi pritličja v sklopu evropskih projektov Adristorical lands in Openmuseums, se je trend obiska v muzeju začel postopoma izboljšati; v letu 2014 se je število obiskovalcev glavnega muzeja občutno povečal in domala podvojil v primerjavi s prejšnjimi leti, ter doseglo raven, ki je primerljiva z obiskom pred nastopom krize.

4.1. Podatki o številu obiskovalcev v vseh muzejskih enotah 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pom. muz.	6.468	7.220	6.467	5.002	3.442	3.825	3.086	7.019
Ton. hiša	7.276	5.612	5.740	5.181	5.859	3.445	3.844	2.791
Monfort					3.119	1.592	504	601
Tart. soba				519	659	568	1.034	875
Muz. sol.	9.683	13.942	13.686	10.488	8.816		8.180	6.039
Skupaj	23.427	26.774	25.893	21.190	21.895	9.430	16.648	17.323

V tabeli je v letu 2014 viden znaten porast obiskovalcev v Pomorskem muzeju v Piranu, medtem, ko v drugih dislociranih enotah se je obisk nekoliko zmanjšal ali stagnira. Najizrazitejši upad je opaziti v Muzeju solinarstva, letos tudi v Tonini hiši. Delno gre to pripisati slabim vremenskim razmeram, ki so destimulativno vplivali na organizacijo skupinskih izletov.

Ciljno publiko muzeja sestavljajo v večji meri domači in tuji turisti, učenci in dijaki osnovnih in srednjih šol, družine, upokojenci, skupine s posebnimi potrebami. V letu 2014 smo beležili zlasti porast tujih obiskovalcev (turistov).

Pomorski muzej je bodisi v prejšnjih, kot tudi v sedanjem mandatu pri vseh gradbenih posegih posebno skrb namenil izboljšanju dostopnosti za gibalno ovirane obiskovalce (klančine, rampe, dvigalo za invalidske vozičke v pritličju, dvigalo za višja nadstropja, prilagojeni WC, primerno usposobljeno tehnično osebje).

V letu 2014 je muzej, v okviru projekta Openmuseums, pripravil in brezplačno ponudil obiskovalcem avdio-vizualni vodnik po zbirkah na tabličnih računalnikih in pametnih mobilnih telefonih v petih jezikih (slovenščini, italijanščini, angleščini, nemščini in ruščini).

5. FINANČNA PROBLEMATIKA

Če primerjamo finančno dinamiko leta 2012, kot zadnje leto prejšnjega mandata in leta 2014, je opazno uspešno ukrepanje zavoda pri racionalizaciji uporabe proračunskih sredstev. Leto 2013 je bilo v marsičem prelomno in zaznamovano s prilagajanjem določilom ZUJF, saj je država za 10% zmanjšala maso plač, znatno sta MK in ustanovitelj zmanjšala tudi programska in druga finančna sredstva. Občina Piran je v primerjavi z letom 2012 razpolovila sredstva za Pomorski muzej.

5.1 PRIMERJAVA STROŠKOV IN PRIHODKOV 2014/2012

Stroški	2012	2014	2014/2012
Stroški pravnih storitev	18.892	7.354	38,93
Avtorski honorarji	27.836	5.764	20,71
Stroški študentskega dela	46.136	22.656	49,11
Stroški plače	467.526	446.911	95,59
Splošni stroški delovanja	75.090	75.086	99,99
Programski stroški	98.180	80.191	81,68
Projekti	93.650	56.802	60,65
Investicijski odhodki	53.721	33.641	62,62
Stroški skupaj	734.446	658.990	89,73
Prihodki			
Ministrstvo za kulturo	480.578	447.092	93,03
Občina Piran	71.978	36.438	50,62
Ministrstvo za kmetijstvo in okolje	20.152	19.403	96,28
Sredstva EU+državni prorač. iz EU	156.049	133.350	85,45
Lastna sredstva	20.423	30.425	148,97
Skupaj prihodki	749.180	666.708	88,99

V tabeli je razvidno, da je PMSMP v primerjavi z zaključkom prejšnjega mandata bistveno racionaliziral svoje stroške in občutno povečal lastna sredstva iz tržne dejavnosti (prodaje vstopnic in artiklov). Še posebej opazno je zmanjšanje stroškov za zunanje intelektualne storitve (stroški pravnega svetovanja in avtorski honorarji) ter stroškov

študentskega dela. Zmanjšali so se tudi stroški plač, programov in investicij. V dveh letih je zavod znižal stroške za 75.476 evrov. Dodatno zmanjševanje finančnih sredstev bi resno zagrozilo obstoj in delovanje javnega zavoda.

6. Stanje objektov

Neoklasicistična palača Gabrielli (glavni sedež muzeja) je kulturni spomenik in je bila delno obnovljena (streha, podstrešje, pritličje) . Kljub temu bi nujno potrebovala restavratorske posege v prvem nadstropju (piano nobile) , zaradi razpok v originalnem ometu in stenskih poslikavah, ter investicijo za izboljšanje energetske učinkovitosti ob upoštevanju omejitev kulturnega spomenika. V letu 2014 je muzej restavriral in ponovno postavil na svoje mesto štiri kamnite balustre, ki so jih dolga leta balkoni na pročelju pogrešali.

V pritličju palače Gabrielli poteka restavratorsko odkrivanje originalnih stenskih poslikav.

Spominska soba Giuseppeja Tartinija se nahaja v obnovljeni in restavrirani Tartinijevi hiši. V letu 2014 je Pomorski muzej pobelili sobo in saniral steno, na kateri je vlaga poškodovala omet.

V letu 2014 so bila v Monfortu, ob investiciji Občine Piran, izvedena naslednja gradbena dela: obnova strehe, obnova električne napeljave, čiščenje kamnitih sten in zaščita le-teh s kovinsko mrežo. Objekt je sedaj bolj varen, četudi bo v prihodnosti potreboval še dodatne notranje in zunanje gradbene obnovitvene posege.

Pomorski muzej (v nadaljevanju PMSMP) skrbi in vzdržuje, v okviru svojih možnosti, štiri obnovljene solinarske hiše, ki sestavljajo Muzej solinarstva v Fontaniggah. Omejena finančna sredstva pogojujejo skromnost vzdrževanja objektov, ki so močno izpostavljeni zunanjim dejavnikom (vlagi, soli, temperaturnim nihanjem). V letu 2014 je muzej opravil vzdrževalna dela v stavbi glavne etnološke zbirke (sanacija strehe, sanacija poškodovanega ometa, pleskanje sten in zaščita lesenih delov in površin.). V veliko pomoč pri vzdrževanju objektov so vsako leto prostovoljci, ki se udeležujejo mednarodnega tabora Soline. Bolj zaskrbljujoče je stanje ne-obnovljenih hiš in ploščad v oklici muzeja; podvrženi so pospešeni degradaciji in renaturaciji.

Tonina hiša je bila obnovljena in restavrirana konec osemdesetih let. V prejšnjem mandatu je bila ponovno obnovljena tudi streha. Pomorski muzej jo skrbno vzdržuje. Objekt je v dobrem stanju.

7. Problematika Muzeja solinarstva

Za razliko od muzejskih zbirk v palači Gabrielli, Muzej solinarstva, v Krajinskem parku Sečoveljske soline (KPSS), kaže leto za letom, skrb vzbujajočo upadanje števila obiskovalcev. Negativni trend je opazen zlasti od leta 2011, ko je muzej , po novem načrtu

upravljanja (v nadaljevanju NU KPSS) izgubil možnost neposrednega upravljanja s solnim fondom muzeja ter upravljanje z obiski v muzeju. Solni fond, vključno s pridelavo soli na tradicionalen način in vzdrževanjem nasipov, kanalov, poti ob Dragonij, solnih polj in vetrne črpalke (macchine), so v celotni pristojnosti koncesionarja (Soline d.o.o. oz. KPSS), obiski (posameznikov in skupin) pa KPSS. Muzej opravlja svojo javno službo z vzdrževanjem, prezentacijo in popularizacijo etnološke zbirke in stalne razstave v obnovljenih solinarskih hišah. Strokovno pa je dolžan usmerjati tudi delo koncesionarja na solnem fondu muzeja. Z novim NU muzej ni upravičen, tudi parcialno ne, do vstopnine v KPSS-Fontanigge. Edini vir financiranja s katerim razpolaga Pomorski muzej za delovanje Muzeja solinarstva, so letna sredstva Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki so v letu 2014 znašala 19.402,50 EUR.

PMSMP sodeluje s KPSS pri promociji in vzdrževanju infrastrukture Muzeja solinarstva v krajinskem parku. Obveščanje med muzejem in KPSS poteka korektno in učinkovito. Kljub temu so nekateri problemi delovanja muzeja še aktualni. Zlasti v letu 2014 je bilo stanje v solnem fondu muzeja zelo zaskrbljujoče; predvsem zaradi vremenskih razmer, vendar - po oceni kustosov Pomorskega muzeja - tudi zaradi zamud pri pripravi polj in potrebnem sprotnem uravnavanju vodne gladine ter nepravočasnega ukrepanja, je bil solni fond, v večjem delu sezone, pod vodo. Po mnenju pristojnih kustosov bi solni fond potreboval stalno prisotnost osebja, ki naj ga vzdržuje. Zaradi predolgo poplavljenih polj v muzejskem solnem fondu nastaja resna škoda. O opisanem stanju je muzej sproti obveščal MK in KPSS.

Zaradi navedenega smo bili deležni kritičnih ocen številnih obiskovalcev, ki med drugim opažajo, da na starih vetrnih črpalkah (ki so simbol starih solin) že dolgo ni znamenitih jader.

Pomanjkljiva v KPSS ostaja signalizacija muzeja, medtem ko napovedane povezave med Lero in Fontanigge še ni. Prav tako ni načrtovanega električnega vlakca iz vhoda v park do muzeja.

Za izboljšanje mobilnosti je PMSMP, v okviru projekta Openmuseum, lani nabavil 25 koles, ki so, v sodelovanju s KPSS, na razpolago obiskovalcem s kupljeno vstopnico, brezplačno. Koles je letos uporabilo 2.600 obiskovalcev KPSS-Fontanigge in Muzeja solinarstva.

Pomorski muzej je v sklopu projekta Openmuseums dokumentiral stanje ostankov solinarskih hiš in ploščad ob kanalu Giassi in Cavano 131 za pripravo načrta upravljanja Muzeja solinarstva. Ugotovili smo, da je stanje ostankov hiš zelo kritično, saj se njihova degradacija pospešeno nadaljuje. Brez odločnega posega (npr. »plombiranja« ruševin), le - te bodo v kratkem podlegle renaturaciji.

Naše mnenje je, da NU KPSS, ki je bil sprejet leta 2011, za Muzej solinarstva ni obrodil pričakovanih sadov . Muzej solinarstva - Kulturni spomenik državnega pomena, pa postopoma izgublja značilnosti, ki so ga, kot »živi muzej«, opredeljevali v preteklosti.

Posledično se tudi njegova privlačnost zmanjšuje, kar, ob razmeroma visoki vstopnini v KPSS, neugodno vpliva na trend obiska.

8. DOLGOROČNI CILJI

8.1. Razglasitev zbirk Pomorskega muzeja Piran za zbirke nacionalnega pomena.

Med strateškimi cilji PMSMP je pridobitev statusa državnega muzeja. To pričakovanje utemeljujejo specifične vsebine in poslanstvo edinega pomorskega muzeja v Sloveniji, ki izhajajo iz pomorske usmeritve Republike Slovenije, zapisane v Resoluciji Državnega zbora iz leta 1991. PMSMP je med drugim tudi skrbnik Muzeja solinarstva, ki je kulturni spomenik državnega pomena. V državah s pomorsko usmeritvijo in tradicijo so pomorski muzeji praviloma nacionalni .

8.2. Dokončno urediti prostorsko in depojsko problematiko

PMSMP nujno potrebuje trajno rešitev depojske problematike. Trenutno muzej razpolaga le z začasnimi depojskimi prostori na dveh lokacijah, kjer pogoji niso optimalni. S pomočjo ustanovitelja in države bo potrebno zagotoviti muzeju trajno rešitev depojske problematike s prostori , ki naj bodo funkcionalno in mikroklimatsko primerni za ohranjanje materialne dediščine v upravljanju muzeja. Možna in racionalna bi bila v Piranu skupna rešitev za PMSMP in Obalne galerije Piran.

Muzej bo potreboval nove prostore za postavitev nove stalne zbirke o novejši zgodovini in razvoju slovenskega pomorstva (od 1945 do današnjih dni.)

Muzej je izrazilo zanimanje tudi za prostore v zgodovinski piranski hiši »Benečanki«, s katerimi je do sedaj razpolagalo ljubiteljsko društvo, ter zapuščeni piranski svetilnik kjer bi, na osnovi bogate kulturne dediščine, ki jo muzej hrani v depojih, in v sodelovanju z ZVKD- UE Piran, postavil prostoru primerne zbirke.

Oba objekta sta v lasti Občine Piran.

8.3. Podvojiti obisk

V naslednjih letih se, z multimedialno nagradnjo in večjo privlačnostjo muzejskih zbirk in razstav, z dobrim obveščanjem javnosti in učinkovito promocijo muzejskih zbirk, ob pomoči Piranske občine ter ustrezni signalizaciji kulturnih ustanov, muzeju obeta

nadaljnjo rast števila obiskovalcev. Če ostanemo v realnih okvirih, lahko do 2018 pričakujemo porast števila obiskovalcev do 50%, dolgoročno pa tudi več.

8.4. Nadgraditi poslanstvo edinega pomorskega muzeja v Sloveniji

Strateški načrt PMSMP temelji na spoznanju, da je potrebno popularizacijo dediščine prek muzejev prilagajati realnemu okolju, družbenim okoliščinam in novim oblikam družbene dojemljivosti, pri tem pa se je potrebno ogniti populističnim ali komercialnim pristopom, ki lahko izkrivljajo, popačijo ali zapostavljajo bistvo muzejskega poslanstva. Slednje ostaja zavezano kodeksu muzejske etike ICOM. To je tudi ključen izziv Pomorskega muzeja, ki že 60 let, najprej kot mestni muzej Pirana, nato kot edini pomorski muzej v Sloveniji, neguje, proučuje in popularizira dediščino, zgodovino in kulturo pomorstva, tako Slovencev, kot tudi drugih narodov Istre in severnega Jadrana. Sodobni muzeji se morajo otresti ostankov izključujočih nacionalnih poslanstev in morajo postati, z nadgradnjo ter aktualizacijo vsebin, v okvirjih možnega, hram zgodovinske objektivnosti in med-kulturnega dialoga, ob upoštevanju kompleksnosti okolja in zgodovine.

8.5. Odprti k morju in ljudem, živeti z okoljem

Muzej lahko preživi in obstaja, le če ga družbeno okolje dojema in doživlja kot nepogrešljiv in kvalificiran skrbnik materialne in nesnovne dediščine, specifične kulturne in zgodovinske identitete okolja ter prostor doživetega zgodovinskega spomina, zavesti in pripadnosti. Muzej mora živeti z okoljem in prispevati k njegovi kulturni, družbeni in gospodarski rasti. To doseže tudi z odpiranjem in sodelovanjem s vsemi nosilci varovanja in vrednotenja materialne in nesnovne dediščine. Muzej mora postati privlačen in zanimiv prostor kulturnega dogajanja in prepletanja izkušenj in pobud. Zgodovinsko, arheološko, etnološko, tehnično, umetniško, bibliotekarsko in drugo proučevanje, v domeni muzeja, ne sme ostati odtujeno od realnega življenja in čuta družbenega okolja. Le tako bo muzeju uspelo zajezi težnje k komercialni vulgarizaciji interpretacije dediščine.

8.6. Aktivna skrb za dediščino in njeno popularizacijo

V primeru Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran je potrebno, po eni strani, upoštevati specifično poslanstvo, ki ga narekuje področje delovanja muzeja, po drugi pa dejstvo, da je muzej edina kvalificirana in od države pooblaščen muzejska ustanova v Piranu, ki lahko strokovno skrbi za zbiranje, dokumentiranje, proučevanje in populariziranje najpomembnejše kulturno-zgodovinske dediščine Pirana in širšega jadransko-mediteranskega okolja, tudi dediščine, ki ni neposredno vezane na zgodovino pomorstva.

PMSMP je skrbnik nekaterih neprecenljivih predmetov Piranske in slovenske kulturne dediščine tudi svetovnega slovesa, kot so na primer: Tartinijeva violina in drugi predmeti ter dokumenti velikega glasbenega mojstra, Piranski kodeks z zemljevidi Pietra Coppia, ladijski modeli Gabriela Gruberja, platno Domenica Tintoretta, originalna poveljniška

miza avstrijskega viceadmirala Wilhema von Teghetthoffa, uniforma in pisma Sergeja Mašere, ladijske polene, votivne slike, marinistična platna, dragocene arheološke najdbe, jadrnica Pie in Pina Mlakarja Galeb, Tonina hiša itd.

8.7. Spodbujati razvoj kulturnega in trajnostnega turizma

Med pomembnejšimi cilji in prioritetami muzeja je spodbujanje in razvoj kulturnega in trajnostnega turizma v Piranu v širši slovensko-istrski regiji, Sloveniji in jadranski regiji, pri čemer naj se PMSMP, s svojimi zbirkami in aktivnostmi, uveljavi, kot eden glavnih referentov in pobudnikov. Navedeno predpostavlja intenzivno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, občinami, z nosilci turističnih dejavnosti, javnimi zavodi, društvi in specifičnimi stanovskimi ter strokovnimi organizacijami. Za učinkovit razvoj kulturnega turizma je nepogrešljivo čezmejno in mednarodno sodelovanje. Pomorski muzej je v okviru različnih evropskih projektov in tudi z neposrednimi oblikami sodelovanja, dokazal, da je lahko učinkovit razvojni dejavnik in spodbujevalec trajnostnega in kulturnega turizma. Tudi v naslednjih treh letih bo PMSMP, za učinkovitejši razvoj in promocijo kulturnega turizma ob slovenski obali, krepil med-institucionalno sodelovanje ter sodelovanje s sorodnimi ustanovami in nosilci turističnega gospodarstva v Sloveniji in tujini.

8.8. Nadaljevati in krepiti sodelovanje s slovenskimi muzeji

PMSMP in njegovi strokovni sodelavci so aktivno vključeni v delovanju mreže slovenskih muzejev, v okviru SMS, SMD in ICOM Slovenija. V letu 2014 PMSMP je v čezmejnem projektu Openmuseums sodeloval s tremi slovenskimi muzeji (Pokrajinski muzej Koper, Muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu, Mestni muzej Ljubljana). Dvostransko in neposredno je sodeloval in redno sodeluje z večino slovenskih muzejev, nacionalnih, pokrajinskih in lokalnih z državnim pooblastilom.

8.9. Krepiti med-institucionalno sodelovanje

PMSMP redno sodeluje z različnimi ustanovami in subjekti civilne družbe, zlasti s šolami, univerzami, arhivi, knjižnicami, stanovskimi organizacijami, sindikati, medijskimi hišami, društvi, Pošto Slovenije in Slovensko vojsko. Multidisciplinarnost zastavljenih programov narekuje krepitev med-institucionalnega sodelovanja.

8.10. Krepiti mednarodno sodelovanje

PMSMP bo v sedanjem mandatu krepil in nadgradil svojo dejavnost v mednarodnem okolju, bodisi z nadaljnjim vključevanjem v evropske projekte, bodisi neposredno z muzeji in drugimi ustanovami v tujini ter v okviru AMMM in ICOM, katerih je polnopravna članica. V okviru čezmejnega sodelovanja bo nadgrajeval oblike sodelovanja, ki jih je zastavil zlasti v obdobju 2011- 2014.

Pri čezmejnem sodelovanju bo muzej upošteval zlasti partnerje v bližnji soseščini;

V Italiji:

krepi bomo sodelovanje v okviru muzejske mreže »Muzeji brez meja-Musei senza confini«, ki je od julija 2014 omogočila skupno promocijo in skupno vstopnico z dodatkom enega evra. Pri projektu sodelujejo Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran in Pokrajinski muzej Koper iz Slovenije ter tržaški mestni muzeji (Civici musei di Trieste) in Muzej Grad Miramare iz Italije.

V sklopu potencialnih projektov (iz Jadrankso-Jonskega programa in programa čezmejnega sodelovanja Slovenija/Italija) bo muzej krepi sodelovanje z znanimi partnerji iz projektov Adristorical lands in Openmuseums. Načrtovanje novih projektov poteka.

PMSMP bo aktivno sodeloval z občino Padova pri pripravah 250 obletnice smrti Giuseppeja Tartinija (leta 2020)

PMSMP sodeluje in bo sodeloval z nastajajočim Ribiškim muzejem tržaškega primorja v Križu pri Trstu.

Na Hrvaškem

V obdobju do leta 2020 bo muzej krepi sodelovanje zlasti z muzeji v sosednji hrvaški Istri (v Poreču, Rovinju, Puli, Pazinu), na Reki, v Zadru in Šibeniku. Muzejski strokovni delavci so sodelovali in sodelujejo z drugimi znanstvenimi in kulturnimi ustanovami na Hrvaškem.

Po zgledu slovensko-italijanske mreže »Muzeji brez meja« bomo predlagali ustanovitev mrežo istrskih muzejev za skupno promocijo in skupno vstopnico. Z reškimi muzejem (Pomorski-povijesni muzej) načrtujemo izmenjavo gostujočih razstav o glasbenih mojstrih Giuseppeju Tartiniju in Franju Kresniku.

Vsem bomo posredovali pobudo za ustanovitev med-muzejskega usklajevalnega telesa za sodelovanje v čezmejnih evropskih projektih.

V Avstriji:

PMSMP sodeluje z nekaterimi muzejskimi eksponati na skupni razstavi o steklu »Schätze aus Glas« v muzeju Glasmuseuma Bärnbach, v Gradcu.

Maja 2014 je naš muzej, s pomočjo pri organiziranju in z dvema strokovnima referatoma, sodeloval na multidisciplinarnem mednarodnem simpoziju o Jadranu, ki ga je organizirala Univerza Salzburgu v Piranu pod pokroviteljstvom Evropske komisije.

Z avstrijskimi partnerji bomo poiskali priložnosti za sodelovanja v čezmejnih projektih srednje-evropskega programa.

Na Madžarskem:

Pomorski muzej je v letu 2014 z razstavo o Muzeju solinarstva (Poti soli) gostoval v Skansen etno-muzeju v Szombathelyju. Sodelovanje se bo nadaljevalo tudi v prihodnosti z verjetno selitvijo razstave v Pecs in Budimpešto.

V Evropi in Sredozemlju

V okviru AMMM muzej sodeluje tudi s katalonskimi ter španskimi muzeji. Uspešen skupni projekt o Piriju Reisu in turški eksperimentalni arheologiji je v letu 2014 utrdil tudi sodelovanje s Turčijo.

9. NAČRTOVANE RAZSTAVE V OBDOBJU 2015-2020

9.1. Nova stalna razstava-zbirka

V mandatu 2013-2018 si bo PMSMP prizadeval za postavitev nove zbirke o zgodovini in razvoju slovenskega pomorstva (trgovskega in vojaškega) v obdobju 1945 - 2015. Sedanje zbirke muzeja prikazujejo zgodovino in razvoj pomorstva le do 1945. Nova zbirka bo prikazala nastanek sodobnega pomorstva v Sloveniji po letu 1954; z ustanovitvijo prvega slovenskega ladjarja Splošne plovbe, nastankom Luke Koper, ustanovitvijo pomorske šole, industrijskim razvojem usmerjenim k morju (Tomos, Delamaris, itd.), ustanovitvijo Pomorskega muzeja, z upoštevanjem vloge Slovenije v razvoju vojne mornarice SFRJ ter ustanovitvijo in delovanjem Mornariškega diviziona po osamosvojitvi. Obdobje, ki je za naše pomorstvo bolj aktualno, muzej prikazuje le z začasnimi razstavami ter raziskovalno in publicistično dejavnostjo muzejskih strokovnih delavcev. Nova zbirka bo aktualna, multimedijsko zasnovana in interaktivna. Pritegnila bo veliko še živečih in aktivnih pričevalcev. Najverjetnejši lokaciji: Piran ali Ankaran. Predvideni datum realizacije: 2017/2018.

9.2. Muzej solinarstva kot »živi« eko-muzej

Muzeju solinarstva je potrebno omogočiti razvoj, kakršen je bil zastavljen v prvem poldrugem desetletju njegovega delovanja; nastal je kot »živ« eko-muzej, tudi kot muzej na prostem, ki ga je lokalna skupnost, vključno s solinarji, doživljala, kot prostor ohranjanja in revitalizacije tradicionalnega solinarstva in njegove materialne ter nesnovne dediščine in kulture. Spričo njegove izvirne narave je bil muzej razglašen za kulturni spomenik državnega pomena in dvakrat nagrajen tudi z mednarodnim priznanjem. Sedanja pravila upravljanja močno omejujejo takšno delovanje, saj muzejskim delavcem in sodelavcem ne omogočajo neposrednega vzdrževanja solnega fonda in da z njim upravljajo.

PMSMP si bo do leta 2018, na podlagi dokumentiranega stanja in načrta upravljanja Muzeja solinarstva, predlog katerega je že pripravljen, prizadeval za obnovo pete solinarske hiše, dopolnitve zbirke o solinarstvu v le-tej, plombiranje ostankov solinarskih hiš ob kanalu Giassi in Cavano 131 in, v sodelovanju s KPSS, ureditev muzejske poti po le-teh. Hkrati bo predlagal spremembo oziroma dopolnitev NU KPSS ter tripartitne pogodbe z obnovljeno možnostjo neposrednega vzdrževanja in upravljanja muzejskega solnega fonda ter odpravo prepovedi pridobivanja soli (dodelitev rudarske pravice). Pri tem se muzej zaveda, da je za ta korak potrebna strateška odločitev države.

9.3. Začasne razstave

V nadaljevanju so navedene le večje lastne in gostujoče občasne razstave, ki so načrtovane v muzeju, in dislociranih enotah v obdobju 2015 - 2020. Program se bo vsako leto sprti prilagajal stvarnim okoliščinam in možnostim.

2015:

- Tomos – zgodba o izvenkrmnih motorjih, ki so osvojili svet- razstava v sodelovanju z zbirateljem Stevo Vujičem, Tomosom, RTVSLO, FPP in Srednjo pomorsko šolo (Monfort, april 2015- januar 2016)
- Rog – razstava o prvi slovenski prekooceanski ladji (palača Gabrielli, junij 2015 – februar 2016)
- Giuseppe Tartini in njegov čas – gostujoča razstava PMSMP v sodelovanju s Skupnostjo Italijanov Piran (Pomorsko-povjesni muzej Hrvatskog Primorja Rijeka, junij – avgust 2015)
- Franjo Kresnik , violinist in goslar - gostujoča razstava PPMHP Rijeka (Tartinijeva hiša, april – maj 2015)
- Pot domov – razstava o človeških zgodbah - vračanju pomorščakov po vojnah – sodelovanje v vseslovenskem projektu Muzeja sodobne zgodovine Slovenije (p. Gabrielli junij –december 2015)
- Zgodovina in aktualnost oljarstva v Slovenski Istri (Razstava in simpozij) (Tonina hiša, september 2015)

2016:

- Galeb in strast baletnih mojstrov Mlakar – razstava ob 80. obletnici izgradnje zgodovinske jadrnice, ki sta jo Pia in Pino Mlakarja podarila Pomorskemu muzeju (p. Gabrielli februar-maj 2016)

- » Z ladjo na nepoznani daljni vzhod- O potovanjih pomorščakov v dežele vzhodne Azije od obdobja Avstro-ogrske do socialistične Jugoslavije.« Razstava fotografij, predmetov in pričevanj slovenskih pomorščakov o spoznavanju daljnega vzhoda (p. Gabrielli, junij 2016 – februar 2017)

- Jadralci in veslači – razstava o zgodovini jadralskih in veslaških klubov v Slovenski Istri in Slovenij , v sodelovanju z jadralskimi in veslaškimi klubi (Monfort, marec – december 2016)

2017:

- Zakladi Bibliotece civiche (stare mestne knjižnice) – razstava o najstarejši bibliotekarski dediščini Piranske Mestne knjižnice (Biblioteca civica) (p. Gabrielli, marec - maj 2017)

2018:

- Od Ankarana do Triglava; razvoj slovenske vojne mornarice od osamosvojitve Slovenije do današnjih dni – razstava v sodelovanju z 430. Mornariškim divizionom s poudarkom na udeležbi v človekoljubnih operacijah. (p. Gabrielli, marec – maj 2019).

2019 :

- Otvoritev nove zbirke o Zgodovini in razvoju slovenskega pomorstva 1945 - 1991 (lokacija še neznana) ter razstave o slovenskih pomorščakih (poveljnikih in upraviteljih) in njihovih pričevanj od 1945 do današnjih dni.

2020 :

- Morje na platnu : razstava o marinistični umetnosti, ki bo celovito predstavila bogat fond slik različnih avtorjev in obdobj, ki jih hrani Pomorski muzeja in ki trenutno niso dostopni javnosti. (p. Gabrielli in druge lokacije , junij – december 2020)
- 250. obletnica smrti Giuseppeja Tartinija (mednarodne in čezmejne aktivnosti v sodelovanju z občino Padova).

10. Predvidena publicistična dejavnost v obdobju 2015 – 2020

V navedenem mandatu bo PMSMP za sleherno lastno večjo razstavo izdal katalog (npr. Večen Piran, Marcel Blažina in umetnost ladijskega modelarstva, itd.) .

Muzej načrtuje tudi izdajo naslednjih knjig in zbornikov:

- Katalogi ob razstavah

Dr. Nadja Terčon: Zasedrali smo se na morje – vzpostavitev slovenskega pomorstva 1945 – 1954 izid: 2015

Duška Žitko: Giuseppe Tartini , ponatis in italijanska- angleška izdaja izid: 2016

Dr. Flavio Bonin: Razvoj solin v času Benetk od Paga do Milj izid: 2016

Dr. Igor Presl: Ne-besedilne sestavine knjig iz 16. stoletja izid: 2017

Zbornik Pomorskega muzeja izid: 2018

Zgoraj so navedene le večje in pomembnejše načrtovane razstave ter publikacije v mandatu 2013-2018. Muzej bo sicer vsako leto predstavil več vitrin meseca ter organiziral druge prireditve; predavanja, okrogle mize in delavnice. V Muzeju solinarstva (4.solinarski hiši) načrtuje po 2 gostujoči razstavi in 2 kulturni prireditvi na leto.

11. KADROVSKA PROBLEMATIKA

Po notranji organizaciji dela in sistemizacij delovnih mest je trenutno v javnem zavodu PMSMP redno zaposlenih 13 oseb. Direktor je zaposlen na podlagi pogodbe o delu za določen čas, v upravi pa je redno zaposlena le glavna računovodkinja. Kustodiat je organiziran na naslednjih področjih strokovnega dela muzeja: arheologija, etnologija, zgodovina, umetnostna zgodovina in tehnična dediščina. Sestavlja ga 6 kustosov z različnimi nazivi; en kustos z magisterij, en kustos svetnik in 4 kustosi. Knjižnico vodi bibliotekarski specialist. V muzeju je zaposlen tudi konservator-restavrator. Dva kustosa in bibliotekar so doktorji znanosti. Kot tehnično osebje so zaposleni vzdrževalec, receptorka in čistilka.

Ob upoštevanju značilnosti izvajanja javne službe, obsega dela in organizacije muzeja in dislociranih enot, je opisana kadrovska sestava utemeljena in kvečjemu pomanjkljiva. Upravo zavoda vodita le direktor in glavna računovodkinja, nujno bi zavod potreboval še tajnika/tajnico oziroma poslovnega sekretarja/sekretarko. Prav tako bi v kustodiat sodil tudi kustos-pedagog, saj pogoste pedagoške in didaktične dejavnosti (delavnice) sedaj izvajajo kustosi. Z zaposlitvijo pedagoga bi muzej bistveno izboljšal in povečal obseg dejavnosti, ki so namenjene šolam in tudi predšolskim otrokom. V času izvajanja evropskega projekta Openmuseums je bil 3 leta zaposlen tudi kustos pedagog. Njegova pogodba se je vendar iztekla oktobra 2014.

V prihodnosti si bomo prizadevali, da to pomanjkljivost rešimo s pomočjo zunanjih pedagogov-prostovoljcev in v sodelovanju z učitelji šol, ki redno obiskujejo muzej in z njim sodelujejo.

V kolikor bodo gospodarsko-finančne razmere v državi dopuščale nove zaposlitve, bomo v zavodu najprej zaposlili tajnika/tajnico, nato kustosa-pedagoga.

12. KJE IN KAKO DO FINANČNIH SREDSTEV?

PMSMP bo tudi v prihodnosti, kot javni zavod s posebnim poslanstvom, razpolagal z omejenimi tržnimi možnostmi. Ko je leta 2011 izgubil pravico do trženja dela vstopnine v KPSS in pridelave ter prodaje soli iz solnega fonda Muzeja solinarstva, so se muzejski lastni prihodki razpolovili, ustanova pa je postala še bolj odvisna od proračunskega financiranja države in ustanovitelja. Ta odvisnost bo stalnica tudi v prihodnjih letih. Muzej ne more postati profitna ustanova, tudi finančno samozadostna ne. Lahko pa z dobrim delom in ponudbo, učinkovito promocijo in povečanjem obiska nekoliko povečuje svoje prihodke iz naslova tržnih dejavnosti. Po realnih ocenah in ob sedanjih cenah vstopnic, si bo muzej v naslednjih treh letih lahko zagotovil do največ 35 – 37 tisoč evrov lastnih sredstev. Pri tem je potrebno upoštevati, da bo določenim kategorijam obiskovalcev še naprej omogočen vstop v muzejske zbirke brezplačno ali z velikim popustom (šole, skupine s posebnimi potrebami, invalidi, nezaposleni, upokojenci, predšolski otroci, itd.). Za razliko od številnih drugih muzejev PMSMP ne razpolaga s primernimi prostori, ki jih je možno oddajati zasebnikom ali drugim ustanovam. Solinarske hiše, ki so v ta namen zanimive, so sestavni del kulturnega spomenika v KPSS. Zato ta možnost ne pride v poštev.

12.1. Sponzorska sredstva in donacije

Drugi potencialni viri financiranja so sponzorska sredstva in donacije. Za izvedbo zastavljenega programa se bo muzej tudi v prihodnosti obrnil na pomembnejše gospodarske subjekte v regiji in Sloveniji, v pričakovanju, da pri le-teh prevladata zavest in zavedanje pomena in vloge Pomorskega muzeja. Muzej pričakuje pomoč zlasti od tistih podjetij in družb, ki so gospodarsko, poslovno in interesno verane na morje ter na področje in okolje delovanja muzeja.

Pričakovano realni cilj je, da si letno muzej zagotovi sponzorska in donatorska sredstva v višini 10 – 12 tisoč evrov.

12.2. Evropski projekti

Strateškega pomena bo za muzej tudi v prihodnosti sposobnost sooblikovanja projektov in vključevanja v evropske programe. Po izkušnjah iz preteklih projektov, menimo, da je optimalno delovati v okviru enega večjega projekta in ne v več projektih hkrati.

Zanimivi za PMSMP so zlasti programi z manj zahtevnimi finančnimi pogoji; za muzej in projekte, ki jih lahko sooblikuje, s preverjenimi partnerji, najbolj ustrezajo Jadransko-Jonski program, program čezmejnega sodelovanja Italija-Slovenija, Horizon 2020 in program Creative Europe.

Sposobnost izvajanja projektov bo odvisna tudi od zagotovljenih namenskih sredstev države ter likvidnosti zavoda, saj za javne zavode postaja najetje premostitvenih kreditov pri komercialnih bankah vse težje.

Vsebinski okvirji potencialnih projektov ostajajo: razvoj in promocija Jadrana, kot destinacije trajnostnega in kulturnega turizma, vrednotenje kulturne dediščine, mreženje muzejev in upoštevanje skupin s posebnimi potrebami.

Razpisi za EU projekte navedenih programov bodo objavljeni predvidoma sredi 2015. Muzej že sooblikuje, skupaj z dosedanjimi partnerji, vsebinske predloge novih projektov.